

نقش سابقه مجروحیت جنگی در ابتلا به HCV در نظامیان

سیدمؤید علویان M.D.، بردیا غلامی M.D.

آدرس مکاتبه: دانشگاه علوم پزشکی بقیه... (عج) - دانشکده پزشکی - گروه داخلی - تهران - ایران

خلاصه

ویروس هپاتیت C شایعترین علت هپاتیت ویروسی به دنبال تزریق خون است و از علل بیماری مزمن کبدی، سرطان سلول کبدی و نیاز به پیوند کبد است. راه عمده انتقال ویروس هپاتیت C از راه خون است. غربالگری خونهای تزریقی از سال ۱۳۷۵ متداول شد و قبل از آن مهمترین علت انتقال تزریق خون بوده است ولی عوامل دیگری مثل اعتیاد به مواد مخدر تزریقی و داشتن شرکاء جنسی متعدد نیز در انتقال بیماری نقش دارند.

جنگ تحمیلی عراق علیه ایران بین سالهای ۱۳۵۹ لغایت ۱۳۶۷ (بمدت ۸ سال) سبب مجروحیت و به دنبال آن، بستری در بیمارستان، اعمال جراحی و تزریق خون در تعداد کثیری از رزمندگان شده است. این مطالعه در اهداء کنندگان خون سالهای ۱۳۷۶-۱۳۷۵ مراجعه کننده به مراکز انتقال خون تهران انجام شده است و از ۱۷۶ نفر مبتلا به HCV و ۱۷۷ نفر غیر مبتلا (شاهد) اطلاعات لازم به صورت مجزا و مصاحبه رودرو اخذ شد. در آنالیز تک بعدی، سابقه تزریق خون، سابقه مجروحیت جنگی، اعتیاد به مواد مخدر تزریقی و تماس جنسی با فردی غیر از همسر خطر ابتلا را بیشتر می کند (نسبت شانس یا OR به ترتیب ۲۰، ۱۱/۸، ۶/۱ و ۳۵/۵ برابر می باشد) نظامی بودن نیز خطر ابتلا به HCV را ۴/۱ برابر بیشتر می کند. در آنالیز نهایی به روش دگرسیون لجستیک مشخص شده که در گروه نظامی، تنها سابقه مجروحیت جنگی به عنوان یک عامل مستقل در افزایش خطر ابتلا به HCV نقش دارد و این نقش معادل ۹/۳ برابر می باشد. در نتیجه در افراد نظامی، سابقه مجروحیت در جبهه مهمتر از سایر عوامل مثل تزریق خون و بستری در بیمارستان می باشد.

کلمات کلیدی: هپاتیت ویروسی، راه انتقال، نیروی نظامی

مقدمه

پیوند کبد است [۲]. در ایران نیز پس از هپاتیت ویروسی B، HCV شایعترین علت بیماری مزمن کبدی است. بسیاری از بیماران آلوده بدون علامت هستند و فقط پس از اهداء خون و یا آزمایشهای دوره ای شناسایی می شوند. ویروس هپاتیت C به آسانی توسط دفاع ایمنی میزبان پاک نمی شود. و تاووم عفونت در ۸۵ درصد بیماران رخ می دهد و هپاتیت C می تواند تدریجی پیشرفت کرده و منجر به نارسایی کبد شود. به همین دلیل اهمیت تشخیص زودرس بیماری پس از شناسایی عوامل خطر ساز و اجرای برنامه غربالگری در افراد با ریسک بالا دوچندان می شود. همه این مسایل سبب شده که در حال حاضر

ویروس هپاتیت C یکی از ۶ ویروس شایع عامل هپاتیت ویروسی است و شایعترین علت هپاتیت ویروسی به دنبال تزریق خون محسوب می گردد، اگرچه پس از کشف آن در ۱۹۸۹ و عرضه آزمونهای سرولوژیک جهت تشخیص بیماری و غربالگری خونها قبل از تزریق از میزان هپاتیت به دنبال تزریق خون کاسته شده و به حدود ۳ در ۱۰ هزار خون رسیده است [۱]. ۱۷۰ میلیون نفر در دنیا حامل ویروس هپاتیت C می باشند. در دنیای غرب HCV شایعترین علت بیماری مزمن کبدی، سرطان سلول کبدی و نیاز به